

Biomet na ražošana no sadz ves atkritumiem ievad šanai g zes apg des t kl un izmantošanai
pils tas sabiedriskaj transport

Projekta numurs: IEE/10/251

**Aptaujas „Atkritumu apsaimniekošanas
un š irošanas sist mas nov rt šanai
Valmier ” rezult ti
Atkritumu apsaimniekošanas pl na
sabiedrisk apspriešana**

WP 3 – T3.5, D3.5

Apr lis, 2014

Projekts UrbanBiogas

UrbanBiogas projektu "Biometāna ražošana no sadzīves atkritumiem ievadīšanai gāzes apgādes tīklā un izmantošanai pilsētas sabiedriskajā transportā" (Līguma Nr. IEE/10/251) atbalsta Eiropas Komisija programmas „Intelligent Energy Europe” ietvaros. Projekta UrbanBiogas mērķis ir veicināt organisko sadzīves atkritumu izmantošanu biogāzes un biometāna ražošanai, lai to ievadītu dabasgāzes tīklā vai izmantotu kā transportlīdzekļu degvielu piecas Eiropas valstīs – Austrijā, Horvātijā, Latvijā, Polijā un Portugālē.

UrbanBiogas konsorcijs veido 6 organizācijas no Eiropas valstīm. Projekta koordinators ir „WIP Renewable Energies” (Vācija). Projekta partneri Latvijā ir SIA „Ekodoma” un SIA „ZAAO”.

5 projekta mērķa pilsētās (Zagrebā, Grieķijā, Valmierā, Abrantes un Žešovā), kā arī citās sadarbības pilsētās Eiropā, tiks stenoti pasākumi, lai sekmētu straujāku līdz šim neizmantojamās biomasas energoresursu iekšējā tirgū, veicinot biometāna ievadīšanu gāzes vadā un izmantošanu pilsētas sabiedriskajā transportā, tādējādi sekmējot investīciju pieaugumu un ilgtspējīgu bioenerģijas piegādes attīstību.

Papildus informācija par UrbanBiogas projektu ir pieejama projekta mājaslapā: www.urbanbiogas.eu

Aptaujas mērķis

Efektīva pašvaldības atkritumu šķirošanas pārvaldība lielā mērā ir atkarīga no iedzīvotāju paradumiem, tādēļ katrā UrbanBiogas mērķa pilsētā veikta sabiedriskās domas aptauja. Šīs aptaujas mērķis bija noskaidrot Valmieras iedzīvotāju viedokli par dažādiem atkritumu vākšanas sistēmas ieviešanu Valmierā un iespējamiem sarežģījumiem, kuri varētu rasties, ikdienā stenojot šo ieceri.

Aptaujas rezultātu apspriešanai katrā no projekta mērķa reģioniem tika rīkota publiska diskusija. Aptaujas rezultāti tiks izmantoti Valmieras pilsētas organisko atkritumu apsaimniekošanas koncepcijas izstrādē.

Aptaujas anketu izstrādāja un aptauju Valmierā veica SIA „Ekodoma” (Latvija).

Kontaktinformācija

SIA „Ekodoma”
Ilze Dzene
Adrese: Nolikta iela 3-3, Rīga, LV-1010
Telefona Nr.: +371 67 323 212
E-pasts: Ilze@ekodoma.lv

Autori ir pilnībā atbildīgi par publikācijas saturu. Paustais viedoklis var neatbilst Eiropas Komisijas viedokli. Eiropas Komisija nav atbildīga par šīs informācijas jebkādu tālāku izmantošanu.

Projekts UrbanBiogas tiek stenots no 2011. gada maija līdz 2014. gada aprīlim (Līguma numurs: IEE/10/251).

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

Satura rādītājs

1. Ievads.....	4
2. Aptaujas rezultāti un to analīze.....	5
2.1. Pamatinformācija un atkritumu apsaimniekošanas ieradumi.....	5
2.2. Apmierinātība ar esošo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu.....	8
2.3. Zināšanas un informācijas pieejamība.....	10
2.4. Problēmas un rīcība.....	12
2.5. Iedzīvotāju ieteikumi atkritumu apsaimniekošanai un atbildīgajām personām.....	14
3. Secinājumi par aptaujas rezultātiem.....	15
4. Atkritumu apsaimniekošanas plāna sabiedriskā apspriešana.....	16
4.1. Sabiedriskā apspriešanas mērķis.....	16
4.2. Apspriešanas gaita.....	16
4.3. Sabiedriskā apspriešanas dalībnieki.....	17
4.4. Secinājumi pēc sabiedriskā apspriešanas.....	19
1.pielikums: Aptaujas anketa.....	20
2.pielikums: Prezentācija sabiedriskā apspriešanas pasākumam.....	26

1. Ievads

UrbanBiogas projekta ietvaros veikta aptauja mērķis ir noskaidrot Valmieras iedzīvotāju viedokli atkritumu apsaimniekošanas un šķirošanas jautājumos, izpētīt iedzīvotāju atkritumu apsaimniekošanas paradumus, kā arī noskaidrot, vai iedzīvotāji atbalsta UrbanBiogas projekta plānotās aktivitātes – organisko atkritumu pārstrādi biometāna un tīrīšanas izmantošanu transportā.

Aptauja tika veikta laikā no 2012.gada februāra līdz jūlijam. Aptaujas anketu bija iespējams aizpildīt Internetā, kā arī tika veiktas respondentu intervijas. Lielākā daļa atbilžu tika savāktas, uzrunājot respondentus Valmieras pilsētās vai viņu darba vietās. Aptuveni puse no aptaujātajiem iedzīvotājiem sniedza atbildes mutiski, atbildot uz aptaujas veicēju uzdotajiem jautājumiem. Daļa aptaujas anketu tika aizpildītas patstāvīgi un nodotas aptaujas veicējiem. 13 anketas tika saņemtas ar sociālo portālu starpniecību, kuras tika uzrunāti Valmieras iedzīvotāji. Šo 13 anketu aizpildītāji bija jauniešu vecumā no 16 līdz 23 gadiem, kuri bija praktiski vienģie jaunieši respondentu vidū. Neliels skaits anketu tika saņemtas arī elektroniski.

Aptaujā par atkritumu apsaimniekošanas un šķirošanas sistēmas novērtēšanu Valmierā piedalījās 206 respondenti, no tiem 78,6% (162) sievietes un 21,4% (44) vīrieši. No aptaujātajiem respondentiem 60,2% (124) dzīvo daudzdzīvokļu namos, 39,3% (81) dzīvo privātmājās, savukārt 0,5% (1) dzīvo rindmājās. Daudzdzīvokļu namu dzīvokļu vidējais iemītnieku skaits ir 3 cilvēki, bet privātmājās vidēji dzīvo 4 cilvēki. Salīdzinoši lielākajai daļai respondentu 33,5% (69) pamata nodarbošanās ir tirdzniecība. Aptaujā piedalījās arī uzņēmji, finanšu konsultanti, apdrošinātāji, medicīnas darbinieki, grāmatveži, lauksaimnieki, pašnodarbinātie, pensionāri, skolnieki, studenti un citi. Vidējais respondenta vecums ir 36 gadi.

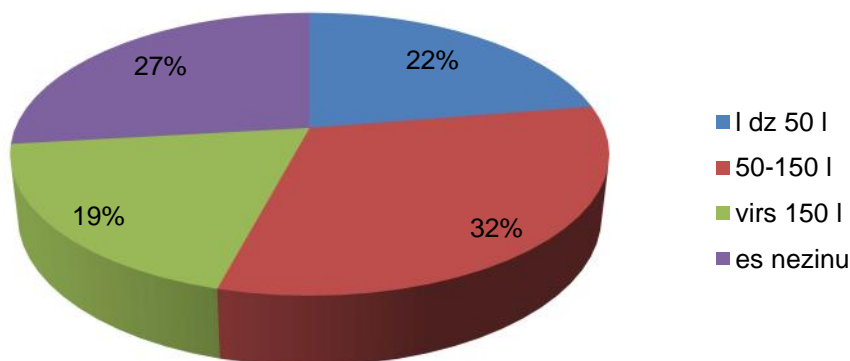
2. Aptaujas rezultāti un to analīze

Valmieras pilsētā veikta aptauja, kuras mērķis ir noskaidrot Valmieras iedzīvotāju viedokli un to paradumus, kas saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu. Aptaujas rezultāti no 206 respondentu atbildēm apkopoti un izklāstīti turpmākajās apakšnodaļās.

2.1. Pamatinformācija un atkritumu apsaimniekošanas ieradumi

Aptaujas rezultāti liecina, ka nedaudz mazāka daļa trešdaļa (64%) no aptaujātajiem Valmieras iedzīvotājiem pievērš uzmanību savam mājāsaimniecības radītajam atkritumu daudzumam. Aptuveni radītā mājāsaimniecības atkritumu daudzumu nespēj nosaukt 27% no aptaujātajiem. Tas nozīmē, ka šie iedzīvotāji daļēji ir joprojām nespēj izraisīt interesi par atkritumu apsaimniekošanas jautājumiem, ceļot kopā ar izpratni par atkritumiem un to radīto ietekmi uz vidi Valmieras pilsētā.

Kāds ir aptuvenais Jūsu mājāsaimniecības radīto atkritumu daudzums mēnesī?

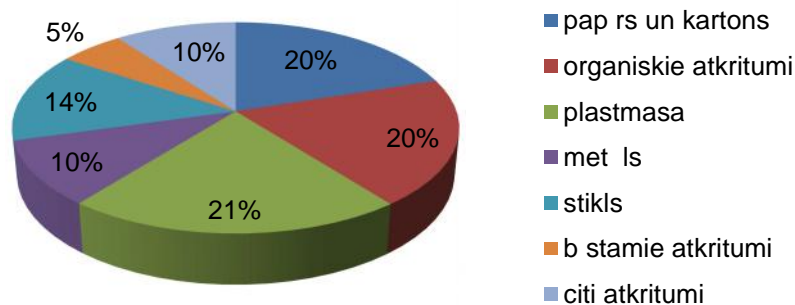
2.1.1.att. Mājāsaimniecības radītais atkritumu daudzums mēnesī

Informācija par atkritumu daudzumu, ko Valmieras iedzīvotāji rada mājās, ir griezuma redzama 2.1.1.att. Trešdaļa no respondentiem apgalvo, ka mēnesī savā mājāsaimniecībā rada aptuveni 50 – 150 l atkritumu, 22% no aptaujātajiem rada iegu 50 l atkritumu un 19% apgalvo, ka radītais atkritumu apjoms pārsniedz 150 l.

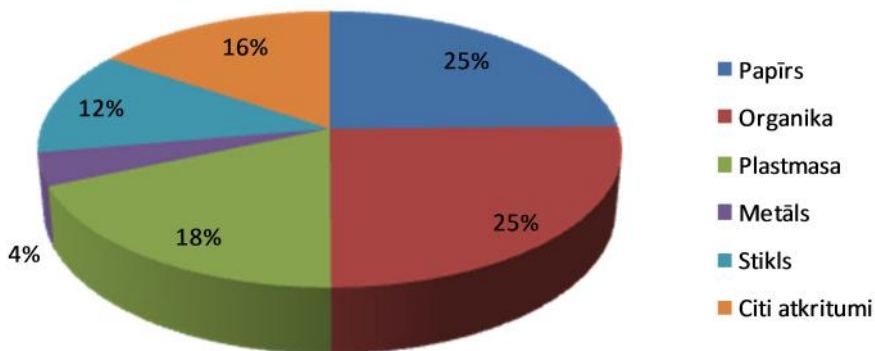
Saskaņā ar respondentu atbildēm, visvairāk Valmieras iedzīvotāji savā ikdienas dzīvē rada plastmasas atkritumus (skat. 2.1.2.att.) – 21% no visiem atkritumiem. Līdzīgā daudzumā atkritumu konteineros nonāk arī papīrs un kartons un organiskie atkritumi. Iedzīvotāji atzīmē, ka organisko atkritumu patsvars atkarīgs arī no gada laika. Piemēram, ziemā mājās tiek radīti organisko atkritumu apjoms ir mazāks nekā vasarā un rudenī mājās tiek radīti organisko atkritumu apjoms ir 14%, aizņemot sekojošo vietu starp citiem atkritumiem. Vismazākā daļa atkritumu ir smalkie un bīstamie atkritumi.

Lai novērtētu iedzīvotāju atbildību, aptaujātie tika salīdzināti ar pētījuma rezultātiem par atkritumu sastāvu Daibes poligonā, kur tiek nogādāti Valmieras iedzīvotāju radītie atkritumi. Kā redzams 2.1.3.att., dati ir salīdzināmi. Pēc pētījuma rezultātiem atkritumos ir konstatēti lielāks papīra un organisko atkritumu daudzums un uz turpināsamazināts plastmasas atkritumu daudzums.

Radīt atkrituma veida patsvars kopā atkritumu daudzumā

2.1.2.att. Atkritumu veida patsvars kopā atkritumu daudzumā pēc Valmieras iedzīvotāju atbildēm

2.1.3.att. Vidējais atkritumu sastāvs Ziemeļvidzemes reģionā pēc pētījuma¹ datiem

Gandrīz 80% respondentu atzīst, ka šie atkritumi (skat.2.1.4.att. l.) galvenokārt ieviešanas iemesli:

- Šie atkritumi, tos pēc tam iespējams pārstrādāt un otrreizēji izmantot (42%);
- Šie atkritumi var samazināt atkritumu daudzumu, kas nonāk atkritumu poligonos (29%);
- Šie atkritumi var ievrot „zaļo” dzīvesveida pamatprincipus (18%);
- Šie atkritumi ir iespējams samazināt atkritumu apsaimniekošanas izmaksas (11%).

Valmieras iedzīvotāju vidū tomēr netrūkst ar cilvēkiem, kas atkritumus neširo un no visiem respondentiem piektdaļa, minot dažādus iemeslus, atzīst, ka atkritumi neširo. Gandrīz trešdaļa no respondentiem apgalvo, ka ir pārkaizēti un ikdienā nevar atrast vēl papildus laiku atkritumu širošanai, tikpat liela daļa min, ka pie viņu mājās nav pieejami širošanas konteineri. Piektdaļa no tiem cilvēkiem, kas atkritumus ikdienā neširo, apgalvo, ka neredz iemeslu, kāpēc atkritumi vispār būtu jāširo, bet nereti viedoklis mainās, kad šiem cilvēkiem tiek nosaukti dažādi iemesli, kāpēc atkritumus vajadzētu širo.

¹ Diagrammas izveidošanai izmantoti dati no D. Riisas (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) Poligonu noglabājamo atkritumu sastāva pētījuma, 2011.

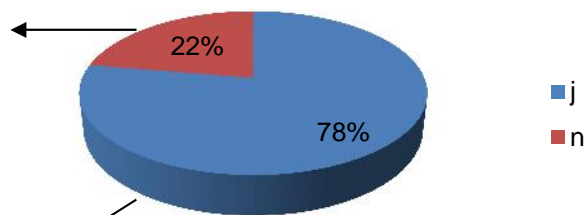
Neširo, jo:

1. Pietrūkst laika šādām aktivitātēm – 31%
2. Nav pieejami širošanas konteineri – 31%
3. Atkritumu širošana ir nenozīmīga – 21%
4. Atkritumus tik un tā samet vien atkritumu savākšanas mašīnā – 11%
5. Tas ir pārāk dārgi – 4%

Širo, jo:

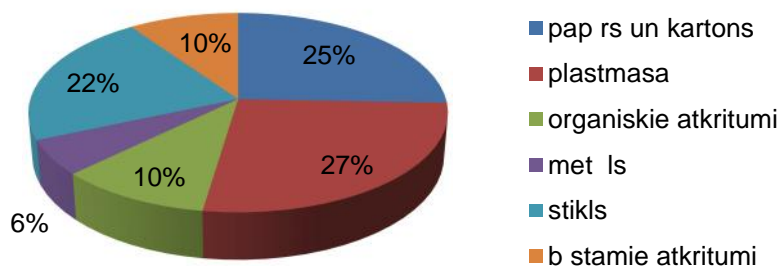
1. Atkritumu var tikt pārstrādāti – 42%
2. Samazinās atkritumu daudzums, kas nonāk poligonos – 29%
3. Ieviešot „zaudzvesveida principus” – 18%
4. Samazinās atkritumu apsaimniekošanas izmaksas – 11%

Vai jūs širojat atkritumus mājās un/vai savā darba vietā?

2.1.4.att. Atkritumu širošanu patstāvīgi Valmierā

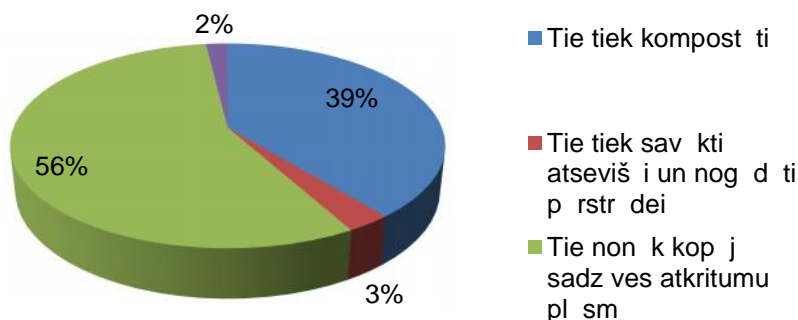
Kādi atkritumi tiek široti?

2.1.5.att. Široto atkritumu veidi

Aptaujā tika atsevišķi jautāti arī par rīcību ar organiskajiem atkritumiem. Aptaujas rezultāti (skat. 2.1.6.att.) rāda, ka gandrīz 60% no Valmieras iedzīvotāju radītajiem organiskajiem atkritumiem nonāk kopējā sadzīves atkritumu plūsmā. Tas izskaidrojams ar to, ka 62% respondentu dzīvo daudzdzīvokļu namos. Otrā reģionā, bet tomēr, arī no daudzdzīvokļu mājpašniekiem atskanēja atbildes par labu kompostšanai. Cilvēki apgalvoja, ka organiskos atkritumus širo atsevišķi konteinerā un, braucot uz lauku mājām, tos ēm lādzī un izmanto kā kompost šanai. Cilvēki, kas dzīvo privātmājās un ir iekopuši piemājas dārzus, praktiski visi apgalvoja, ka organiskos atkritumus izmanto kompost šanai. Nereti tikai minējot, ka organiskie atkritumi tiek izmantoti kā barības vielas. Interesanta bija atbilde, ka daļa atkritumu – konkrēti kartupeļu mizas – tiek dedzināta krāsnī, jo tas iespējams palīdz pret dārzeņu augsni.

Ko jūs parasti darāt ar organiskajiem atkritumiem?

2.1.6. att. Rīcība ar organiskajiem atkritumiem

Gandrīz visi Valmieras iedzīvotāji, kas piedalījās aptaujā, apgalvoja, ka atkritumu apsaimniekošanas izmaksas ir nesamērīgi augstas un neilgi pirms aptaujas veikšanas tās vāļ tikušas paaugstinātas. Liela daļa aptaujāto atzīmēja, ka par izmaksu kāpumu iepriekš neesot brīdināti. Šobrīd atkritumu apsaimniekošanas pamattarifs Valmieras pilsētā ir 8,13 Ls/m³ + PVN, bet par 240 l konteineru jāmaksā 2,36 Ls + PVN. Tieši 35% respondentu par atkritumu apsaimniekošanu maksā robežs no 2 līdz 5 Ls, 32% maksā līdz 2 Ls un 15% respondentu maksā par atkritumu apsaimniekošanu vairāk par 5 Ls. Gandrīz ceturtdaļa Valmieras iedzīvotāju nezina, cik viņi maksā par atkritumu apsaimniekošanu.

Daudzdzīvokļu namos izmaksas ir atkarīgas no dzīvokļa vojošo cilvēku skaita, bet privātmājās – no atkritumu izvešanas biežuma. Gandrīz puse respondentu par atkritumu izvešanu maksā mājās apsaimniekotājiem un 11% par atkritumu apsaimniekošanu maksā pašvaldības komunālajam uzņēmumam. Pārējie visi šie respondenti dzīvokļu daudzdzīvokļu namos. Aptaujas laikā ar noskaidrots, ka privātmājās dzīvokļu aptuveni 40% aptaujāto Valmieras iedzīvotāju un atbilstoši arī šie 40% norādīja, ka maksu par atkritumu izvešanu pārskaita tieši atkritumu apsaimniekošanas kompānijām.

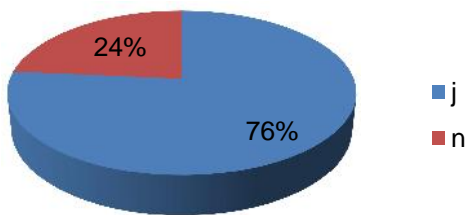
2.2. Apmierinātība ar esošo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu

Lielākā daļa iedzīvotāju, kuri piedalījās aptaujā, ir apmierināti ar atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Valmierā. Pārējie aptuveni 15% iedzīvotāju galvenās sistēmas nepilnības saskata atkritumu izvešanas biežumā. Viņi prāt atkritumus vajadzētu izvest biežāk nekā tas tiek darīts pašlaik.

Jautāti par atkritumu konteineru pieejamību, gandrīz 90% respondentu ir ar to apmierināti. Pārējie uzskata, ka būtu nepieciešams izvietot vairāk konteinerus, kā piemēru minot Gaujas krastu, kur vasaras mēnešos atpūšas daudz cilvēku, bet konteineri nav pieejami. Rezultāti tiek pārrotāti šīs cilvēku iecienītās atpūtas vietas.

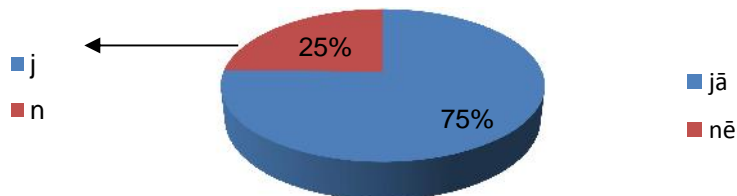
Jautājot par atkritumu šķirošanas iespējām, 34% respondentu atzīmēja, ka šķirošanas iespējas Valmierā ir nepilnīgas un dažviet šķiroto atkritumu konteineri nav pieejami. Vairākās atbildēs izskanēja tas, ka pilsētā robežs nav konteineru, kas paredzētu lielgabarta atkritumu novietošanai. Daži no respondentiem minēja, ka vajadzētu speciālus konteinerus medicīniskajiem atkritumiem, bet ar nosacījumu, ka tie būtu cieši noslēgti, lai būtu nevarētu piekļūt šādiem atkritumiem. Valmieras iedzīvotāji apgalvoja, ka būtu vēlamams palielināt tieši PET un papīra savākšanas konteineru vietās, kur ir liela gājēju plūsma.

Vai Jūs šīrotu atkritumus, ja Jums būtu tieši šie konteineri?

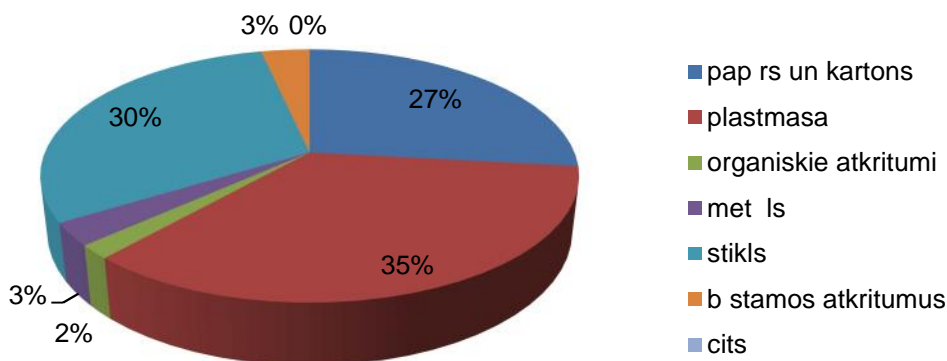
2.2.1.att. Vai Jūs šīrotu atkritumus

Vai Jūs šīrotu atkritumus, ja Jums būtu tieši šie konteineri un tie būtu pieejami dzīvojamajam tuvumā?

2.2.2.att. Vai Jūs šīrotu atkritumus, ja Jums būtu tieši šie konteineri un tie būtu pieejami dzīvojamajam tuvumā?

Kādus atkritumu veidus iespējams šīrot Jūsu dzīvojamajam tuvumā?

2.2.3.att. Šīrotu atkritumu veidi

Rezultāti rāda (skat. 2.2.1. un 2.2.2. attēlus), ka starp aptaujajiem Valmieras iedzīvotājiem tieši ceturtajai daļai mājās nav izvietoti šīšanas konteineri. 76% šo cilvēku atzina, ka labprāt šīrotu atkritumus, ja vien viņu mājās šīšanas konteineri tiktu nodrošināti.

Mājās visbiežāk sastopamie konteineri ir paredzēti plastmasas šīšanai (skat. 2.2.3. attēlu). Gandrīz trešdaļa respondentu pieejamo konteineru paredzēti stikla šīšanai. Ar papīru un kartonu paredzēti šīšanas konteineri respondentu mājās ir atrodamā salīdzinoši bieži. reti sastopami ir konteineri, kas paredzēti metāla šīšanai un mājsaimniecības atkritumiem, jāatzīmē, ka arī baterijas tiek pieskaitītas pie mājsaimniecības atkritumiem un bateriju paredzēti konteineri, jeb nodošanas punkti ir pieejami reti dažos pārtikas veikalos. Visretāk ir sastopami konteineri, kas paredzēti organisko atkritumu šīšanai, to patsvars sastāda tikai 2% no visiem mājās esošajiem konteineriem.

Interesanti ir tas, ka atkritumus šīro 78% respondentu, bet atkritumu šīšanas konteineri mājās ir pieejami 75%. Tas nozīmē, ka neliela daļa cilvēku, kam šīšanas konteineri mājās nav pieejami, ir pietiekami apmierināti, lai veiktu atkritumu šīšanu un valkotos nodotū attiecīgos esošos atkritumu šīšanas konteineros.

2.3. Zināšanas un informācijas pieejamība

No aptaujas rezultātiem var novērot, ka Valmieras iedzīvotājiem apkārtnes vides kvalitāte ir svarīga. 76% aptaujāto iedzīvotāju apzinās, ka atkritumu poligonos noglabājamo atkritumu daudzums būtiski samazina. Lai gan lielākajai daļai Valmieras iedzīvotāju, kas dzīvo daudzdzīvokļu namos, jau ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri (81%), tomēr ceturtdaļa aptaujāto uzskata, ka Valmieras pašvaldība būtiski dara vairāk, lai samazinātu kopīgo radīto un poligonos noglabāto atkritumu daudzumu, turpinot jau aizsāktās dalītās vides kāršanas aktivitātes.

Uz jautājumu, kādā veidā Valmieras iedzīvotāji savā ikdienā cenšas samazināt atkritumu daudzumu, atbildēja apmēram trešdaļa aptaujāto Valmieriešu. Biežāk izskanējušās atbildes bija:

- iepriekš izmantot auduma maisiņus;
- pievērst uzmanību pirkto produktu iepakojumam, nepirkt produktus ar lieku iepakojumu;
- iepirkties tirgū;
- dienreizes ieturēt rīpusmājas;
- atkratot izmantot plastmasas traukus, piemēram, stādāudzīšanai;
- izmantot liekos plastmasas maisiņus kā atkritumu maisus, nevis pirkt jaunus.

Daži iedzīvotāji ieteica arī:

- nodot apburbu labdarībai;
- pastkastīšos neievietot tik daudz reklāmas bukletu;
- stiklu izmantot dekoratīvo sienu veidošanai;
- ražot piemērotā samazināt iepakojuma daudzumu.

75% aptaujāto privātmāju iedzīvotāju savā mājāsaimniecībā organiskos atkritumus kompostē, tomēr ar visbiežāk minētais organisko atkritumu apsaimniekošanas veids bija tieši kompostēšana. Attiecībā uz organisko atkritumu izmantošanu, respondentu vidū bija arī šādas atbildes:

- organiskos atkritumus izmantot kā barību mājlopiem;
- izmantot tos elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai;
- izmantot tos biogāzes iegūšanai;
- kartupeļu mizas dedzināt dārzeņu atkritumu šķirošanai.

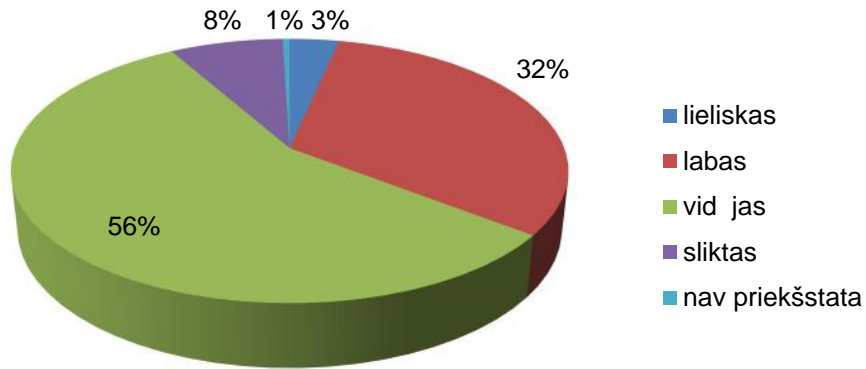
Respondenti tika lūgti novērtēt savas zināšanas par atkritumu šķirošanu un organisko atkritumu pārstrādes iespējām (skat. 2.3.1. un 2.3.2. pielikumi). Daļa iedzīvotāju savas zināšanas vērtēja pieticīgi. Vairāki kļūst atbildējuši, ka uzskata savas zināšanas par vidi, lai gan, atbildot uz citiem aptaujas jautājumiem, demonstrē salīdzinoši labas zināšanas šajos jautājumos. Par labām savas zināšanas ir novērtējuši apmēram viena trešdaļa respondentu.

Jautājumu par zināšanu novērtējumu organisko atkritumu pārstrādes jomā ir vērojams, ka iedzīvotāji savas zināšanas vērtē zemāk nekā jautājumu par atkritumu šķirošanu. Tikai 15% savas zināšanas novērtē kā labas, savukārt, nedaudz vairāki divas trešdaļas atbild, ka uzskata savas zināšanas par vidi vai pat sliktām.

Uzklausot Valmieras iedzīvotājus, tika noskaidrots, ka nedaudz vairāki kļūst aptaujāto uzskata, ka sabiedrība nav informēta par atkritumu šķirošanas jautājumiem. Izskanēja arī viedoklis, ka sabiedrība zina tikai tik daudz, cik to pati vēlas, respektīvi, cilvēki ir informēti par atkritumu šķirošanu, taču, tā kā to nevēlas darīt savā ikdienā, tad šiem jautājumiem nepievērš uzmanību. Tie iedzīvotāji, kas vēlas noskaidrot vairāk par atkritumu apsaimniekošanu, visbiežāk vērstos tieši pie SIA „Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācijas” gan personiski, gan pa tīmekli, gan meklējot nepieciešamo informāciju mājas lapā. Daļa iedzīvotāju atbildēja, ka

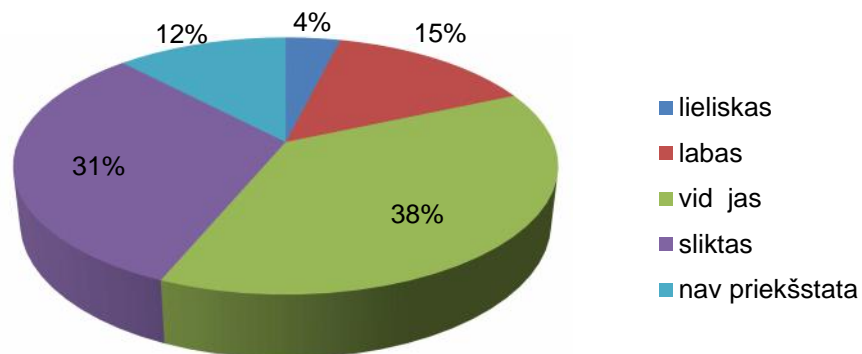
informāciju meklēt internetā, pašvaldībā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, kā arī zvanot informatīvajiem dienestiem.

Kā jūs vērtējat savas zināšanas par atkritumu šķirošanu?

2.3.1.att. Iedzīvotāju pašnovērtējums par zināšanām atkritumu šķirošanā

Kā jūs vērtējat savas zināšanas par organisko atkritumu pārstrādes iespējām (piemēram, biogāzes iegūšana)?

2.3.2. att. Iedzīvotāju pašnovērtējums par zināšanām atkritumu pārstrādē

Vaicājot, vai kādreiz respondents ir apmeklījis seminārus vai praktiskus nodarbības, kurām ir bijis iepazīšanās ar atkritumu šķirošanu un/vai iespējām iegūt biogāzi no organiskajiem atkritumiem, noskaidrojām, ka 11% no aptaujātajiem iedzīvotājiem ir šādu semināru apmeklētāji. Tomēr interesi un vēlmi apmeklēt seminārus izrādīja kopumā trešdaļa aptaujāto iedzīvotāju. Izskanēja viedoklis, ka šāda veida semināru varētu iekļaut mājas sapulces laikā, kā arī informāciju izdalīt bukletu veidā.

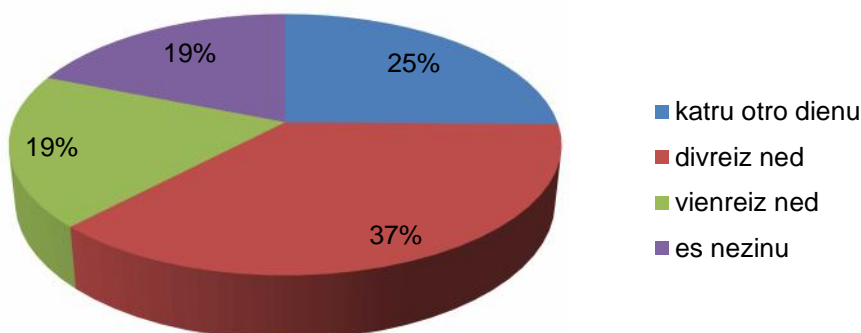
2.4. Problēmas un risinājumi

Lai noskaidrotu, vai Valmieras iedzīvotāji redz kādas problēmas esošaj atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, tika uzdots jautājums: „Vai, Jūs suprot, esoš atkritumu apsaimniekošanas un dalītās vākšanas sistēma Valmierā ir nepilnīga?”. 80% respondentu nesaskatīja Valmieras pilsētas atkritumu apsaimniekošanas sistēmā nepilnības, tomēr viena piektdaļa iedzīvotāju ar šo sistēmu bija pilnībā apmierināti. Katru vienu no populāriem iemesliem iedzīvotāji uzskatīja nepilnīgu vai neesošu infrastruktūru. Tāpat bieži tika minēta zema sabiedrības izpratne un informētība par vides jautājumiem un zema atsaucība atkritumu daudzuma samazināšanai. Kāds respondents sniedza arī savu viedokli, ka iedzīvotāji dalītās vākšanas sistēmā nesaskatīja finanšu labumu, tādēļ arī nav pietiekams atbalsts šādai sistēmai.

Savu atbalstu Valmieras pašvaldības centieniem samazināt bioloģiskā atkritumu (bioloģiskā atkritumu) atkritumu nonākšanu atkritumu poligonos sniedza 88% respondentu un nedaudz mazāks iedzīvotāju skaits (84%) atbalsta ideju, par atsevišķu konteineru izmantošanu virtuves atkritumu vākšanai. Iedzīvotājiem ir bažas, ka atsevišķu bioloģisko atkritumu vākšanas konteineru izvietošana daudzdzīvokļu namu pagalmos var radīt smaku problēmas. Kāds no aptaujātajiem minēja piemēru, ka pirms vairākiem gadiem jau ir mēģināts ieviest organisko atkritumu dalītās vākšanas sistēmu, tomēr nekāds nav izdevies, jo iedzīvotāji atsaucība bija zema un savlaicīgs atkritumu daudzums nepietiekams, tādēļ arī nav pietiekams atbalsts šādai sistēmai.

Jautājums par to vai labāk būtu lietot kopēju organiskajiem atkritumiem paredzētu konteineru, vai labāk atsevišķu konteineru, iedzīvotāji domā dažādi. Trīs ceturtdaļas uzskata, ka labāk būtu izmantot kopēju konteineru, jo tas tīkta taupīt līdzekļus un daudzdzīvokļu namu pagalmos tie būtu rīstījami. Liela daļa privātmājās dzīvojošo cilvēku labāk izvēlēsies atsevišķu atkritumu šķirošanas konteineru, sakarā ar to, ka tas ļaus veikt atsevišķu atkritumu vākšanu tuvāk vietai, kurā ir atkritumu konteineri. Izskanēja arī viedoklis, ka izmantojot atsevišķus atkritumu konteinerus, būtu vieglāk kontrolēt atkritumu saturu, jo, piedāvājot kopēju konteineru, iedzīvotāji atbildēja, ka mazais un šāds konteineri nonāktu ne tikai organiskie atkritumi.

Cik bieži, pēc Jūsu domām, būtu nepieciešams iztukšot šos atkritumu konteinerus?

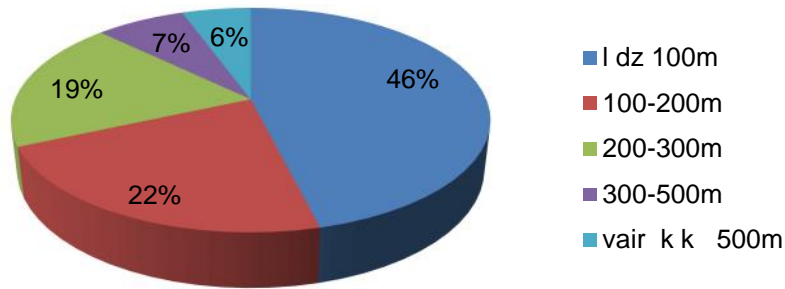
2.4.1.att. Valmieras organisko atkritumu konteineru tukšošanas biežums

Lai noskaidrotu, cik daudz Valmierieši ir gatavi ieguldīt pašu pienesumus un līdzekļus, lai veicinātu atkritumu šķirošanas procesu, tika uzdoti jautājumi par attālumu, cik vietas būtu gatavi mērot līdz atkritumu šķirošanas konteineram (2.4.2.att. l.). Cik daudz laika vietas būtu gatavi šim mērķim ziedot un, vai būtu gatavi maksāt vairāk (2.4.3.att. l.).

Liela daļa Valmieriešu (87%) attālumam līdz šķirošanas konteineram ir nozīmīgs. Gandrīz puse no šiem respondentiem ir gatavi mērot līdz 100m lielam attālumam. 22% iedzīvotāju ir gatavi nest atkritumus 100 – 200m attālumā, bet 19% aptaujāto būtu gatavi mērot 200 – 300m. Salīdzinot

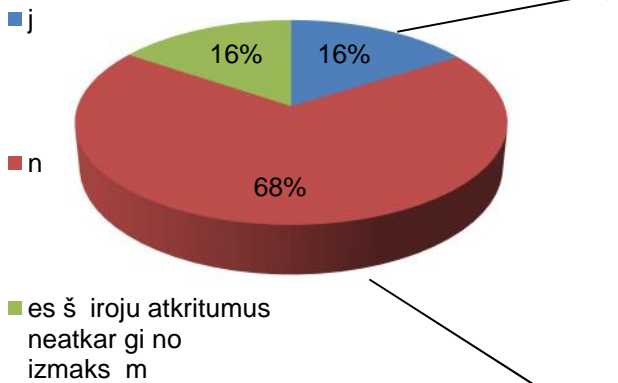
mazāk ir to, kuri šie irotu atkritumus, ja tos naktos nogādāt 300 – 500m (7%) un 6% iedzīvotāji būtu ar mieru mērot vairāk nekā 500m. Šie vairākums bija iedzīvotāji, kas atkritumus gatavi paši transportēt līdz tuvākajam šrotiņam konteinerim, ja tas ir iekavots vienu ikdienas maršrutā dodoties uz darbu vai skolu.

Kāds ir lielākais attālums, kuru Jūs būtu gatavi mērot, lai atbrīvotos no organiskajiem atkritumiem?

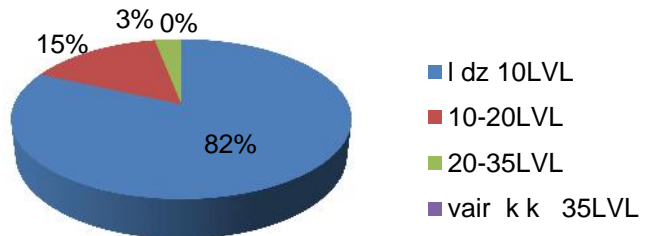

2.4.2.att. Iedzīvotāju pieņemamais organisko atkritumu nogādāšanas attālums

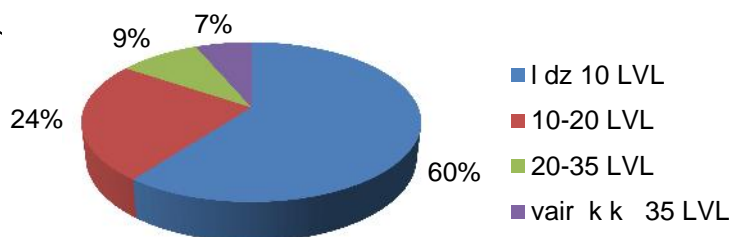
Vai Jūs būtu ar mieru piemaksāt par iespējami šrotiņu skaitu atkritumu veidu?

Kādu naudas summu Jūs būtu gatavi piemaksāt gada laikā?

Kādam būtu jābūt atkritumu apsaimniekošanas izmaksu samazinājumam, lai Jūs būtu gatavs šrotiņus?

2.4.3.att. Iedzīvotāju gatavība iesaistīties atkritumu šrotiņu ierīkošanas veicināšanā

Vairāk nekā puse respondentu (58%) nav gatavi veltīt papildus laiku atkritumu šķirošanai. Daļa no šiem iedzīvotājiem atbildēja, ka atkritumu šķirošana ir viena no ikdienas lietām un tam nemaz nav nepieciešams veltīt papildus laiku. Vairāki jautāja, vai iedzīvotāji būtu ar mieru piemaksāt par iespēju šķirot lielāku skaitu atkritumu veidu, noskaidrojot, ka vairākums (68%) šķirotājiem neatbalsta, tomēr gandrīz trešdaļa būtu ar mieru to darīt. Tas, cik daudz šie cilvēki būtu ar mieru piemaksāt, kā arī tas, cik lielām būtu jābūt atkritumu apsaimniekošanas izmaksām samazinājuma, lai tie respondenti, kuri nav gatavi ieguldīt papildus līdzekļus atkritumu šķirošanai, to sāktu darīt, parādīts 2.4.3.attēlā.

Iepazīstot Valmieras iedzīvotājus ar UrbanBiogas projekta mērķiem, atbalstu projekta aktivitātes mērķa 80% aptaujāto iedzīvotāju. To respondentu viedoklis, kuri neatbalsta UrbanBiogas ideju, galvenais arguments bija bažas par smaku, ko varētu radīt organisko atkritumu pārstrādes stacija (biogāzes ražotne) pilsētas tuvumā. Tas saistīts ar Valmieriešu slikto pieredzi ar smaku mājās, kas radās kombinācijā ar atkritumiem, kas atradās pilsētas teritorijā. Tomēr, ja biogāzes stacija pilsētas tuvumā būtu Valmieras pašvaldības iedzīvotājiem samazināt atkritumu apsaimniekošanas izdevumus, tad projektu atbalstītu jau 87% aptaujāto iedzīvotāju.

2.5. Iedzīvotāju ieteikumi atkritumu apsaimniekotājiem un atbildīgajām personām

Veicot aptauju, tika saņemti sekojoši ieteikumi un priekšlikumi:

- UrbanBiogas projekts ir daudz aktuālāks daudzdzīvokļu iedzīvotājiem nekā privātiem iedzīvotājiem. Ir nepieciešams motivēt iedzīvotājus, piemēram, samazinot cenu par atkritumu izvešanu. Ja atkritumu apsaimniekotāji vēlas nopelnīt, nepieciešams arī investēt.
- Manas dzīvokļa tuvumā ir viss nepieciešamais šķirošanai. Paldies!
- Iesakmu biogāzes ražotni tālāk Zilkalnē.
- Ja izdosies ieviest organisko atkritumu konteinerus, tad ļoti priecāšos sekot līdzi konteineru piepildījumam.
- Lai veicas!
- Vajadzētu padomāt par to, kur rudenī varētu likt nokritušās koku lapas.
- Uzskatu, ka PET pudeļu konteineri ceļā malā izskatās ļoti neestētiski.
- Nepieciešams izveidot vairāk stikla taras nodošanas punktus kā arī stikla šķirošanas konteinerus.
- Šobrīd lielākā problēma ir tā, ka tiek aktīvi runāts par šķirošanu, taču ir par maz šķirošanas konteineru, kas atrodas pārāk lielā attālumā. Šķirošanas veicināšanai var pielietot citu valstu praksi, piemēram, pārrotot produktu pudelēs, bundžās, burkānos bez produktu cenām ir jāpiemaksā vēl daži santīmi, kur iespējams atgūt, nododot tukšo taru pārstrādei.
- Jau pašos atkritumos jābūt tam nesabīrt visus kopā. Šajā situācijā neradzu jēgu atkritumu šķirošanai.
- Atkritumu apsaimniekošana Valmierā ir ļoti laba lēmuma!
- Veikt godprātīgi savu darbu. Paldies par servisu līmeni, tas apmierina.
- Semināru par atkritumu šķirošanu varētu apvienot ar mājas sapulci.

3. Secinājumi par aptaujas rezultātiem

No aptaujas rezultātiem var secināt, ka liela daļa Valmieras iedzīvotāju jau aktīvi šķiro savam īpašumam radītos atkritumus un viņu dzīvībai tuvumā ir pieejami šķirošanas konteineri. Tas paver labu ceļu UrbanBiogas projekta idejas realizācijai, jo lielai daļai iedzīvotāju nesagādātu nerēķinot ar organisko atkritumu šķirošanu.

Uzklausot aptaujātos Valmieras iedzīvotājus, tika noskaidrots, ka, ieviešot organiskajiem atkritumiem paredzētus šķirošanas konteinerus, būtiski seko līdzi to izvešanas biežumam, lai no konteineriem neizdalītos nepatīkami aromāti un lai iedzīvotāju vidū nerastos negatīvas atsauksmes par organisko atkritumu konteineriem.

Organisko atkritumu pārstrādes iekārtu respondenti iesaka būvēt ārpus Valmieras pilsētas robežām.

Lai iedzīvotāji šķirto organiskos atkritumus, ir nepieciešams ekonomisks stimulants. Tikai trešdaļa iedzīvotāju piekristu atkritumu apsaimniekošanas maksas palielināšanai.

Privātiem iedzīvotājiem jau šķiro organiskos atkritumus savam vajadzībām (visbiežāk kompostam) un nav paši ieinteresēti tos nodot pārstrādes uzņēmumiem. Daudzdzīvokļu iedzīvotāji labprāt nodot šķirto organisko atkritumu kopjkonteinerā, mājot attālumā, kas valsts nepārsniedz 200 metrus.

Tā kā šobrīd maz aptaujāto iedzīvotāju bija informēti par to, kā no organiskajiem atkritumiem ir iespējams iegūt biogāzi, tad šīs aptaujas laikā liela daļa respondentu ieguva jaunas zināšanas par organisko atkritumu izmantošanas iespējām. Uzzinot projekta mērķi, lielākā daļa iedzīvotāju pauda pozitīvu attieksmi par ideju iegūt enerģiju no radītajiem atkritumiem.

Aptaujātie Valmierieši kopumā ir apmierināti gan ar atkritumu šķirošanas infrastruktūru, gan ar šķirošanas iespējām Valmieras pilsētā. Ir nelielas problēmas ar konkrētu atkritumu šķirošanas konteineru pieejamību atsevišķās pilsētas teritorijās un mājupāļmos. Visās pilsētas teritorijās ir kst atkritumu konteineru, kas paredzēti lielgabarta atkritumiem.

4. Atkritumu apsaimniekošanas plāna sabiedriskā apspriešana

Valmierā veikta aptaujas rezultāti tika ērti vārīti, izstrādājot Ziemeļvidzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2014.-2020.gadam. Atkritumu apsaimniekošanas plāna sabiedriskā apspriešana pasākums tika prezentēts ar UrbanBiogas projekta aktivitātes un organisko atkritumu apsaimniekošanas koncepciju. Sabiedriskā apspriešana notika Ziemeļvidzemes reģiona sadzīves atkritumu apstrādes un noglabāšanas poligonā „Daibe” 2013.gada 14.oktobrī.

Informācija par sabiedriskā apspriešanas norisi UrbanBiogas projekta kontekstā ir apkopota turpmākās apakšnodalījumā.

4.1. Sabiedriskā apspriešanas mērķis

Sabiedriskā apspriešanas pasākuma mērķis bija apspriest izstrādāto Ziemeļvidzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2014.-2020.gadam.

Apspriešana tika organizēta 2013.gada 14.oktobrī Ziemeļvidzemes reģiona sadzīves atkritumu apstrādes un noglabāšanas poligonā „Daibe”. Apspriešanās piedalījās galvenokārt Ziemeļvidzemes reģiona pašvaldību pārstāvji un ieinteresētās personas, kas darbojas Latvijas atkritumu apsaimniekošanas sektorā.

4.2. Apspriešanas gaita

Sabiedriskā apspriešanu atklāja Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācijas valdes priekšsēdētājs Aivars Sirmāis ar nelielu uzrunu, kurā sumupaststāja par tikšanās iemeslu un galveno mērķi.

Pēc uzrunas sekoja prezentācija, kas kļūtsesošajiem sniedza ieskatu Ziemeļvidzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānā 2014.-2020.gadam saturā. Pasākuma dalībnieki tika aicināti izteikt savu viedokli par prezentācijā apspriestajiem jautājumiem.

Pirmos komentārus izteica Dace Rīdāne no Latvijas atkritumu saimniecības asociācijas. Viņa pāuda neapmierinātību ar esošo situāciju atkritumu apsaimniekošanas sfērā un par valsts iestāžu, kas atbild par atkritumu apsaimniekošanas sektoru Latvijā, nekompetenci. Dace Rīdāne izteica neapmierinātību ar to, ka lielākā daļa no nešķīrotajiem sadzīves atkritumiem nonāk poligonos un tikai mazāk par 5% no visiem atkritumiem tiek šķīroti.

Latvijas Pašvaldību savienības pārstāve Sniedze Sproģe uzslavāja SIA ZAAO apmēbu un centienus uzlabot atkritumu apsaimniekošanas sfērā Ziemeļvidzemes reģionā. Ar viņa apstiprināja, ka ir neapmierināta ar valsts iestāžu ieinteresētības trūkumu jautājuma risināšanā.

Turpmākajās diskusijās iesaistījās pašvaldību pārstāvji. Aļojs novada pašvaldības pārstāvis izteica pozitīvu vērtējumu SIA ZAAO darbībai un cerību, ka pēc iespējas vairāk pašvaldību noslūgslūgums ar SIA ZAAO par atkritumu apsaimniekošanu.

Csu pašvaldību pārstāve Inta Damsone uzsāka diskusiju par esošajiem noteikumiem attiecībā šādas iekārtu būvniecības, jo viņa šķīta, ka atkritumu apsaimniekošanas koncepcijā norādītais būvniecības apjoms ir pārāk nīcīgs. Tālāk turpinājās diskusijas par būvniecības izmantošanu. SIA ZAAO valdes priekšsēdētājs Aivars Sirmāis ierosināja ideju organizēt semināru par noteikumu apsaimniekošanu, kas guva daļēju atbalstu.

Nākamajā diskusijā tika skatīta atkritumu apsaimniekošanas tarifu veidošanas Ziemeļvidzemes pašvaldībās un Valmieras pilsētā. SIA ZAAO valdes priekšsēdētājs apstiprināja, ka tuvākajā laikā tarifu izmaiņas nav plānotas.

K p d jais run t js uzst j s SIA ZAAO projektu vad t js M rti š Niklass, iepaz stinot kl tesošos ar UrbanBiogas projektu un izstr d to organisko atkritumu apsaimniekošanas koncepciju. Prezent cija ir pievienota š dokumenta 2.pielikum .

P c sabiedrisk s apspriešan s visi dal bnieki bija laipni gaid ti piedal ties neliel ekskursij pa poligonu „Daibe” un iepaz ties ar poligona darb bas pamatprincipiem.

4.3. Sabiedrisk s apspriešanas dal bnieki

Uz sabiedrisko apspriešanu poligon „Daibe” bija ieradušies p rst vji no 14 Zieme vidzemes novadu pašvald b m, Latvijas Atkritumu saimniec bas asoci cijas, Latvijas Pašvald bu savien bas, Valmieras re ion l s vides p rvaldes, Zieme vidzemes atkritumu apsaimniekošanas organiz cijas un SIA „Ekodoma”. Kopum sabiedriskaj apspriešan piedal j s 25 dal bnieki. Sabiedrisk s apspriešanas dal bnieku saraksts ir dots zem k esošaj tabul .

Nr.	V rds, uzv rds	Organiz cija	e-pasts
1.	Cilda Purgale	Bever nas novada pašvald ba	cilda.purgale@gmail.com
2.	Gatis Cukmacis	Burtnieku novada pašvald ba	gatis.cukmacis@burtniekunovads.lv
3.	Inta damsone	C su novada pašvald ba	Inta.adamsone@dome.cesis.lv
4.	J nis Smilgins	Jaunpiebalgas novada pašvald ba	komunalais@jaunpiebaga.lv
5.	Vilis Zari š	Mazsalacas novada pašvald ba	vilis.zarins@mazsalacasnovads.lv
6.	ina Krasti a	Naukš nu novada pašvald ba	nina.krastina@naukseni.lv
7.	Anita Dzalba	P rgaujas novada pašvald ba	anita.dzalbe@pargaujasnovads.lv
8.	Ralfs Salmo	Prieku u novada pašvald ba	ralfs.salmo@inbox.lv
9.	Sallija Lakina	Raunas novada pašvald ba	sallija.lakina@inbox.lv
10.	Dairis L cis	R jienas novada pašvald ba	dairis.lacis@rujiena.lv
11.	J nis Cirulis	Salacgr vas novada pašvald ba	cirulis.janis@salacgriva.lv
12.	Aivars Cekuls	Valkas novada pašvald ba	aivars.cekuls@valka.lv
13.	Gints B rti š	Valmieras pils tas pašvald ba	gints.bertins@valmiera.lv
	Rita Jemšika	Valmieras pils tas pašvald ba	rita.jemsika@valmiera.lv
14.	J nis Vilips	Vecpiebalgas novada pašvald ba	janis.vilips@vecpiebalga.lv
15.	Aldis Vidužs	Latvijas atkritumu saimniec bas asoci cija (LASA)	lasa@edi.lv
16.	R ta Bendere	LASA	bendere@lasa.lv
17.	Dace ri a	LASA	dace.arina@gmail.com
18.	Sniedze Spro e	Latvijas Pašvald bu savien ba	sniedze@lps.lv
19.	L ga Zvirbule	Valmieras re ion l vides p rvalde	liga.zvirbule@valmiera.vvd.gov.lv
20.	Ilze Dzene	SIA Ekodoma	ilze@ekodoma.lv
21.	L sma Sloti a	SIA Ekodoma	lasma@ekodoma.lv
22.	M rti š Niklass	SIA ZAAO	martins.niklass@zaao.lv
23.	irts Kuplais	SIA ZAAO Ener ija	girts.kuplais@zaao.lv
24.	Aivars Sirmais	SIA ZAAO	aivars.sirmais@zaao.lv

4.1.att. Sabiedriskā apspriešana dalībnieki

4.4. Secinājumi pēc sabiedriskās apspriešanas

Zieme vidzemes reģionā lauksaimniecības atkritumu apsaimniekošanas plāns paredz ieviest Eiropas Komisijas noteiktās prioritātes, piemēram, atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstīšanu, veicinot sabiedrības vides apziņu un izpratni par atkritumiem kā resursiem.

Attiecībā uz organiskajiem atkritumiem UrbanBiogas projekta ietvaros izstrādātā koncepcija paredz, ka pagaidām organiskie atkritumi netiks dalīti vietējās apsaimniekošanas, bet tiks nodoti kopā ar sadzīves atkritumiem. Atkritumu mehāniskā šķirošana tiks ar turpmāk veiktā poligona „Daibe” teritorijā esošajiem atkritumu šķirošanas un pārstrādes centriem.

Plānā ir paredzēts uzstādīt notekdeudzinātāju pārstrādes sausās fermentācijas iekārtu un ir paredzētas investīcijas šim projektam.

Plānā ir iekļauta nodots reģiona pašvaldība mēģināt apstiprināt šādu.

1. pielikums: Aptaujas anketa

1. Pamatinformācija un atkritumu apsaimniekošanas ieradumi

1.1. Vai Jūs pievēršat uzmanību savam mājai apsaimniekotājam šajā atkritumu daudzumā?

J / N

1.2. Kāds ir aptuvenais Jūsu mājai apsaimniekotājam atkritumu daudzums mēnesī?

līdz 50 l 50-150 l virs 150 l Es nezinu

1.3. Līdzko, novērtiet katrām mājai apsaimniekotājam atkritumu veidu patsvaru kopējā atkritumu daudzumā skalā no 1 līdz 7! Atkritumu veidam ar lielāko patsvaru piešķiriet vērtību 7, bet mazākai – 1.

Papīrs un kartons	_____
Organiskie atkritumi (piemēram, dienu palikumi, dzīvnieku atkritumi)	_____
Plastmasa	_____
Metāls	_____
Stikls	_____
Biostamie atkritumi	_____
Citi atkritumi	_____

1.4. Vai Jūs šādi ieviešat atkritumus mājā un/vai savā darba vietā? J / N

Ja uz 1.4. jautājumu atbildējat „nē”, tad:

1) Jūs, domājot, kādi atkritumi tiek šādi ieviešati? (Izvēlieties vismaz vienu atbildes variantu)

☐ Papīrs un kartons	☐ Metāls
☐ Plastmasa	☐ Stikls
☐ Organiskie atkritumi (piemēram, dienu palikumi, dzīvnieku atkritumi, utt.)	☐ Biostamie atkritumi

2) Jūs, domājot, kā atkritumu šķīšana iemeslu/ies:

- Es apzinos, ka atkritumi var tikt pārstrādāti, kā rezultātā tiks samazināts gan resursu, gan enerģijas patēriņš
- Es apzinos, kā šādi veidojas iespējams samazināt to atkritumu daudzumu, kas nonāk atkritumu poligonos
- Cenšos ikdienā ieviešot „zaļo” dzīvesveida principus
- Šādi ieviešot atkritumus iespējams samazināt izmaksas par atkritumu apsaimniekošanu
- Cits (līdzko, norādiet): _____

Ja uz 1.4. jautājumu atbildējat „nē”, tad:

- Manas dzīvesvietas tuvumā nav attīstīta atkritumu šķīšanas infrastruktūra
- Man pietrūkst laika šādu aktivitāšu veikšanai
- Neuzskatu, ka atkritumu šķīšana ir nozīmīga
- Neradzu jāgu atkritumu šķīšanai, jo visi šādi atkritumi tiek un tiek samesti vienā atkritumu savākšanas mašīnā

- Tas ir pārāk dārgi
- Cits (līdzu, norādiet): _____

1.5. Ko jūs parasti darāt ar organiskajiem atkritumiem (piemēram, virtuves atliekas, u.tml. atliekas)?

- Tie tiek kompostēti
- Tie tiek savākti atsevišķi un nogādāti pārstrādei
- Tie non kopējā sadzīves atkritumu plūsmā un vākti nogādāti uz atkritumu poligonu
- Cits (līdzu, norādiet): _____

1.6. Kādas ir jūsu mājaimniekbas atkritumu apsaimniekošanas izmaksas mēnesī?

- līdz 2 LVL 2-5 LVL virs 5 LVL Es nezinu

1.7. Kam jūs maksājat par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu?

- Pašvaldības komunalajam uzdevumam
- Mājaimniekotājam
- Pa tiešo atkritumu apsaimniekošanas kompānijai
- Cits (līdzu, norādiet): _____

2. Apmierinātība ar esošo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu

2.1. Vai kopumā esat apmierināts ar atkritumu apsaimniekošanu Valmieras pašvaldībā?

J / N

2.2. Vai esat apmierināts ar atkritumu izvešanas biežumu?

J / N

Ja uz 2.2. jautājumu atbildējāt nē, Jūs aprakstiet, atkritumus būtībā izved:

- Biežāk
- Retāk

2.3. Vai esat apmierināts ar atkritumu šķirošanas infrastruktūru Valmieras pašvaldībā?

J / N

Ja uz 2.3. jautājumu atbildējāt nē, lūdzu, norādiet iemeslu:

2.4. Vai uzskatāt, ka šobrīd piedāvātās atkritumu šķirošanas iespējas ir pietiekamas?

J / N

Ja uz 2.4. jautājumu atbildējāt nē, lūdzu, norādiet, kādu materiālu šķirošanas infrastruktūrā vēl būtu nepieciešama:

2.5. Vai Jūs dzīvojat tuvumā ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri? J / N

Ja uz 2.5. jautājumu atbild jāt apstiprina, lūdzu, norādiet kādus atkritumu veidus iespējams šķirot Jūs dzīvojamā tuvumā!

☐ Papīru un kartonu	☐ Metālu
☐ Plastmasu	☐ Stiklu
☐ Organiskos atkritumus (piemēram, dienu
palikumi, dzīvnieku atkritumi, utt.)	☐ Bīstamos atkritumus
☐ Cits (lūdzu, norādiet): _____	

Ja uz 2.5. jautājumu atbild jāt nē, vai Jūs šķirotu atkritumus, ja Jums būtu tāda iespēja?

J / N

3. Zināšanas un informācijas pieejamība

3.1. Vai uzskatāt, ka atkritumu poligonos noglabājamo atkritumu daudzums būtu jāsamazina?

J / N

3.2. Vai uzskatāt, ka Valmieras pašvaldība būtu jāveicina atkritumu dalītās vākšanas aktivitātes, kuras samazinātu kopīgo radīto un poligonos noglabāto atkritumu daudzumu?

J / N

3.3. Vai varat minēt darbības, kuru rezultātā samazinātos Jūs mīļotājam radīto atkritumu daudzums?

J / N

Ja uz 3.3. jautājumu atbild jāt nē, lūdzu, norādiet šīs darbības:

3.4. Vai varat minēt vienkāršus organisko atkritumu apsaimniekošanas veidus (izņemot noglabāšanu sadzīvotāju atkritumu poligonos)?

J / N

Ja uz 3.4. jautājumu atbild jāt nē, lūdzu, norādiet:

3.5. Kā Jūs vērtējat savas zināšanas par atkritumu šķirošanu?

- Lieliskas Labas Vidējās Sliktas Nav priekšstats

3.6. Kā Jūs vērtējat savas zināšanas par organisko atkritumu pārstrādes iespējām (piemēram, biogāzes iegūšana)?

- Lieliskas Labas Vidējās Sliktas Nav priekšstats

3.7. Vai, Jūs suprot, sabiedrība ir pietiekami informēta par atkritumu šķirošanas jautājumiem?

J / N

3.8. Vai zināt, pie kā varat vērsties, lai uzzinātu par ilgtermiņu atkritumu apsaimniekošanu?

J / N

Ja uz 3.8. jautājumu atbild jātīrī, lūdzu, norādiet:

3.9. Vai kādreiz esat apmeklējis seminārus vai praktiskus nodarbus, kuru mērķis ir bijis iepazīties ar atkritumu šķirošanu un/vai iespējamiem iegūtiem biogāzino organiskajiem atkritumiem?

J / N

3.10. Vai Jūs būtu gatavs apmeklēt seminārus vai praktiskus nodarbus, kuru mērķis ir iepazīties ar atkritumu šķirošanu un/vai iespējamiem iegūtiem biogāzino organiskajiem atkritumiem?

J / N

4. Problēmas un rīcība

4.1. Vai, Jūs suprot, esošā atkritumu apsaimniekošanas un dalītās vākšanas sistēma Valmieras pašvaldībā ir nepilnīga?

J / N

Ja uz 4.1. jautājumu atbild jātīrī, kādas, pēc Jūsu domām, ir nozīmīgākās problēmas?

- Neparedzama vai neesoša infrastruktūra
- Zema sabiedrības izpratne un informētība par vides jautājumiem
- Zems iedzīvotāju ienākumu līmenis, kas neaļauj paaugstināt atkritumu apsaimniekošanas izmaksas
- Zemi neširoto atkritumu apsaimniekošanas tarifi, kas nemotivē iedzīvotājus un uzņēmumus meklēt jaunas un inovatīvas atkritumu apsaimniekošanas alternatīvas
- Juridisku, finanšu un administratīvu instrumentu trūkums, kuri sekmētu inovatīvu atkritumu apsaimniekošanas risinājumu ieviešanu
- Zema atsaucība pret atkritumu daudzuma samazināšanu (pārstrāde/atkrītota izmantošana)
- Nepietiekama kontrole pār būtiskajiem atkritumiem
- Cits (lūdzu, norādiet): _____

4.2. Vai Jūs atbalstītu Valmieras pašvaldības centienus samazināt bio-degradējamo (bioloģiski sadalāmu) atkritumu nokāšanu atkritumu poligonos?

J / N

4.3. Vai Jūs atbalstāt atsevišķu konteineru izmantošanu virtuves atkritumu savākšanai?

J / N

4.4. Vai Jūs labprātāk izmantotu kopēju organisko atkritumu konteineru vai sev paredzētu atkritumu konteineru?

Kopējais konteineris / Atsevišķs konteineris

4.5. Cik bieži, pēc Jūsu domām, būtu nepieciešams iztukšot šos atkritumu konteinerus?

Katru otro dienu Divreiz nedēļā Vienreiz nedēļā Es nezinu

4.6. Vai attālumširdz tuvākajam atkritumu šķirošanas konteinerim Jums ir nozīmīgs, lai šīrotu organiskos atkritumus?

J / N

Ja uz 4.6. jautājumu atbild jātī, lūdzu, norādiet, kāds ir lielākais attālums, kuru Jūs būtu gatavi mērot, lai atbrīvotos no organiskajiem atkritumiem?

līdz 100m 100–200m 200–300m 300–500 vairāk nekā 500m

4.7. Vai Jūs būtu gatavi atkritumu šķirošanai veltīt papildus laiku? J / N

4.8. Vai Jūs būtu ar mieru piemaksāt par iespējamo šīrotu lielāku skaitu atkritumu veidu?

J / N / Es šīrotu atkritumus neatkarīgi no izmaksām

Ja uz 4.8. jautājumu atbild jātī, lūdzu, norādiet, kādu naudas summu Jūs būtu gatavi piemaksāt gada laikā?

līdz 10LVL 10-20LVL 20-35LVL vairāk nekā 35LVL

Ja uz 4.8. jautājumu atbild jātī, lūdzu, norādiet, kādam būtu jābūt atkritumu apsaimniekošanas izmaksu samazinājumam, lai Jūs būtu gatavs šīrot atkritumus:

līdz 10LVL 10-20LVL 25-35LVL vairāk nekā 35LVL

4.9. Vai Jūs atbalstāt organisko atkritumu pārstrādes iekārtu būvniecību pilnā tuvumā, tādējādi sekmējot efektīvu atkritumu apsaimniekošanas principu ieviešanu?

J / N

4.10. Vai Jūs atbalstāt organisko atkritumu pārstrādes iekārtu būvniecību pilnā tuvumā, ja tas rezultātā Valmieras pašvaldības iedzīvotjiem samazinātos atkritumu apsaimniekošanas izdevumi?

J / N

5. Zīdītāji, ko es vēlos nodot savas pilsētas atkritumu apsaimniekotājiem un atbildīgajam amatpersonam:

6. Vispārīgie jautājumi

6.1. Jūs dzīvojat:

- Daudzdzīvokļu namā
 Privātmājā
 Cits (līdzu, norādīt): _____

6.2. Mēsjamniecība dzīvojošo cilvēku skaits:

6.3. Jūs pamata nodarbošanās:

6.4. Jūs vecums:

6.5. Jūs dzimums (V vai S):

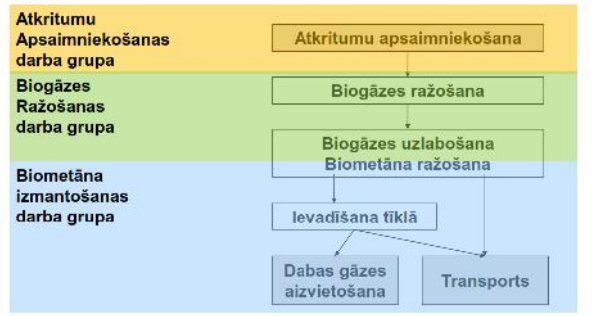
Papildus iespēja: Līdzu, norādīt savu kontaktinformāciju, ja vēlaties saņemt uzaicinājumu uz projekta UrbanBiogas ietvaros organizētajiem semināriem un apmēcībām par ilgtspējīgu atkritumu apsaimniekošanu un organisko atkritumu izmantošanu biogāzes un biometāna iegūšanai!

Jūs vārds, uzvārds:

E-pasta adrese:

Telefona numurs:

2.pielikums: Prezentācija sabiedriskās apspriešanas pasākumam

 <h3>Valmieras pilsētai atkritumu apsaimniekošanas koncepcija</h3> <p>Projekts „Urbanbiogas” tiek īstenots Intelīgētā Enerģija Eiropai (IEE) programmas ietvaros līg. Nr. IEE/10/251</p> 	<h3>Prezentācijas saturs</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Vispārēja informācija par projektu • Normatīvais regulējums • Bioatkritumu potenciāls reģiona griezumā • Bioatkritumu apsaimniekošanas scenāriju izvērtējums
<h3>“Urbanbiogas” projekts</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Projekta realizācija: 2011. gada maijs – 2014. aprīlis • Projekta vispārīgais mērķis – veicināt organisko atkritumu apsaimniekošanu, kā rezultātā tiek ražots biometāns un nodrošināta tā tālāka izmantošana transportā vai arī padeve dabasgāzes tīklā. • Projekta partneri: Zagreba (Horvātija), Abrantes pašvaldība (Portugāle), Grācā (Austrija), Rzeszów (Polija) un Valmiera (Latvija). Kopumā projektā īstenošanā sadarbojas 11 partneri no 6 valstīm. • ZAAO loma projektā: projekta <ul style="list-style-type: none"> – “Atkritumu apsaimniekošanas darba paketes” koordinēšana – Apmācības semināru organizēšana – Atkritumu apsaimniekošanas koncepcijas Valmieras pilsētai izstrādes koordinēšana – Sabiedrības informēšana un dalītās atkritumu vākšanas popularizēšana. 	<h3>Atkritumu apsaimniekošanas koncepcija Valmieras pilsētai</h3> <p>Koncepcijas mērķis – stratēģiski plānot Valmieras pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas procesu, nodrošinot resursu efektīvu izlietojumu, samazinot atkritumu apsaimniekošanas ietekmi uz vidi un cilvēka veselību.</p> <p>Koncepcijas pilna versija pieejama projekta mājas lapā: www.urbanbiogas.eu</p>
<h3>Atkritumu - biometāna ražošanas ķēde</h3> 	<h3>Bioatkritumu definīcijas</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem par <i>bioloģiski noārdāmiem atkritumiem (BNA)</i> tiek klasificēti tie organiskie atkritumi, kas spēj sadalīties aerobos vai anaerobos vides apstākļos. • Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem: <i>bioloģiski atkritumi (BA)</i> ir bioloģiski noārdāmi dārza vai parka atkritumi, mājsaimniecību, restorānu, sabiedriskās ēdināšanas iestāžu un virtuves atkritumi un līdzīgi pārtikas rūpniecības uzņēmumu atkritumi.

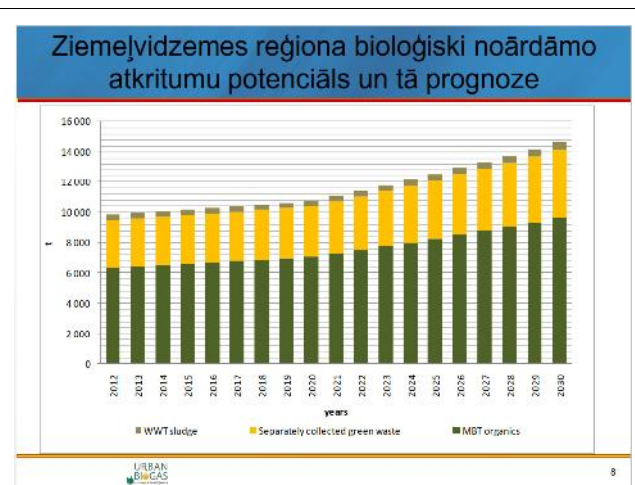
Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2006.-2012.gadam paredzētie BNA noglabāšanas samazināšanas kvantitatīvie rezultāti

Gads	Prognozētais radītais sadzīves atkritumu daudzums, tonnas	Bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu daudzums, kuru drīkst apglabāt poligonā, tonnas	Bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu daudzums, kuru nedrīkst apglabāt poligonos, tonnas	Uz Daibes poligona attiecināmais BNA atkritumu daudzums, ko nedrīkst apglabāt (t)
2013	632 000	230 000	402 000	21 989
2020	691 000	161 000	530 000	28 991

2012.g. LR kopumā apglabāti SA (tonas) **491 564**

2010.g Daibes poligonā apglabātas SA **26 893**

Daibes poligona noglabāto SA īpatsvars pret LR kopējo **5,47%**

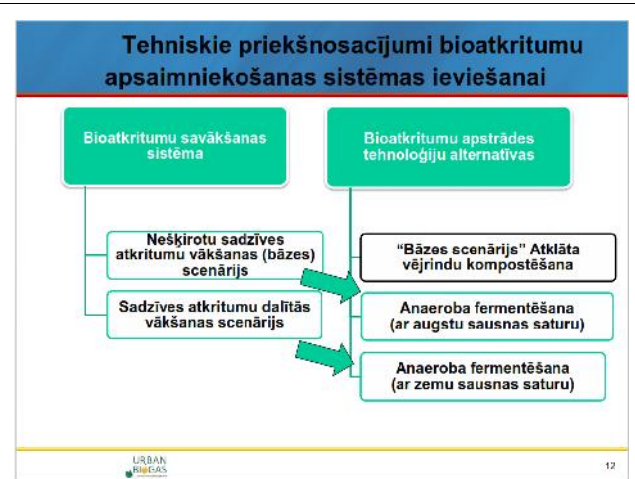
Pārtikas pārstrādes bioloģiski noārdāmo atkritumu apjomi Ziemeļvidzemes reģionā

Uzņēmums	Atkritumi	Atkritumu klasifikācijas kods	Daudzums, t (gads)	Šī brīža izmantošana
Valmieras piens	NAI dūgas	020502/190805	5 487	Zemnieki
Kooperatīvs "Straupe"	Sūkāļas	020599	3 130	Zemnieki
"Milda KM", SIA	Bio-atkritumi	200201	3 (2010) 1.05 (2011) 1.2 (2012)	ZAAO
"Valmiermuižas alus"	Drabiņas	020799	10	Zemnieki
"Cēsu alus"	Drabiņas	020799	6 800	Zemnieki
"Piebalgas alus", SIA	Drabiņas	200207	151	Zemnieki
"Brīvais vilnis"	Tauki	190810	435 (2010) 420 (2011) 420 (2012)	Mapeteks
"Maladors", SIA	Dzīvnieku izcelsmes atkritumi	020102	5.3 (2012)	Renela
"Aloja-Starkelsen",	Organiskie atkritumi	200203 200201	2 660 8 535	Aloja Agro (zemnieki)

Izejvielu izmantošana esošās biogāzes stacijās

Nr.	Biogāzes stacija	Kukurūzas stubiņi, t	Zāles stubiņi, t	Liellopu mēsti ar pašmērķi, t	Liellopu āķimēsti, t	Caku āķimēsti, m3	Purnu mēsti, t	Sūkāļas, t	Grāudi, t	NAI dūgas (slāpju), t	NAI dūgas (sausas), t	Kartupeļu gremdi, t	Dzīvnieku barība, t
1	BIOPAB, SIA	Nav informācijas											
2	BERZ BIO, SIA	4 290	5 990	7 026									
3	BIP Energy, SIA					16 027							
4	EKORIMA, SIA	15 200	1 020	18 600									
5	Grow Energy, SIA		14 820	8 760			2 920	2 820					
6	JAUUNDZELVES, ZS	7 200	296	1 990	360				550				
7	SIDGUNDAS BIO, SIA	Nav informācijas											
8	ZEMTURI ZS, SIA			7 200				14 800	5 220	4 821	1 095	1 278	
KOPĀ, t:		26 690	21 836	41 636	360	16 027	2 920	17 520	550	5 220	4 821	1 095	1 278

<h3>Bioatkritumu vākšanas „Bāzes” scenārijs</h3> <ul style="list-style-type: none"> • „Bāzes” scenārijs paredz izmantot līdz šim izveidoto atkritumu savākšanas un pārstrādes sistēmu nešķirotiem sadzīves atkritumiem. • Atsevišķa bioloģisko atkritumu savākšanas pakalpojuma pakāpeniska ieviešana juridiskajām personām (ja tiek radīts atbilstošs normatīvs regulējums un ekonomiski priekšnosacījumi). <p>URBAN BIOGAS 13</p>	<h3>Sadzīves atkritumu dalītās vākšanas scenārijs</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Ja valsts atkritumu apsaimniekošanas normatīvais regulējums un ieviešana radīs tam nepieciešamais administratīvus un ekonomiskus priekšnosacījumus, ir iespējama bioatkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide gan juridiskajām personām, gan arī māsaimniecībām. • Bioatkritumu dalītās vākšanas pakalpojuma izmaksas patērētājiem būs atkarīgas no iespējamā valsts un ES struktūrfondu atbalsta atkritumu dalītās vākšanai, kā arī to pārstrādes tehnoloģisko iekārtu uzstādīšanai. • Pašreizējie aprēķini un pieņēmumi liecina, ka šādas sistēmas izveide un uzturēšanas lauku reģionos būs ekonomiski nepamatota. <p>URBAN BIOGAS 14</p>
<p>Vidējā termiņā par ekonomiski pamatotāko tiek atzīts 1. scenārijs.</p> <p>2.scenārija ieviešanas būtiskākie šķēršļi ir atkritumu radītāju maksājumu pieaugums, atkritumu apsaimniekotāja papildus izmaksas par jaunu dalītās vākšanas konteineru uzstādīšanu, atkritumu savākšanas transporta izmaksu pieaugums.</p> <p>URBAN BIOGAS 15</p>	<h3>Bāzes scenārijs</h3> <p>Atkritumu mehāniskā priekšapstrāde → Kompostēšana → Komposta izmantošana krātuves pārklāšanai</p> <p>URBAN BIOGAS 17</p>
<h3>Centralizēta bioatkritumu anaerobā fermentēšana ar augstu sausas saturu</h3> <p>Atkritumu mehāniskā priekšapstrāde → Anaerobā fermentēšana (ar augstu sausas saturu) → Biogāzes izmantošana koģenerācijas iekārtā. Digestāta aerobā stabilizēšana un izmantošana krātuves pārklāšanai</p> <p>URBAN BIOGAS 18</p>	<h3>Centralizēta bioatkritumu anaerobā fermentēšana ar zemu sausas saturu</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Bioatkritumu dalītās savākšanas sistēmas izveide no privātpersonām un juridiskajām personām • Patērētāju un atkritumu apsaimniekotāju izmaksas var būtiski pieaugt, tai pašā laikā nav paredzams, ka pieaug kopējais savākto atkritumu apjoms. • Atkritumu apsaimniekotājiem pieaug īpatnības izmaksas atkritumu pārstrādei uz vienu pārstrādes vienību. <p>URBAN BIOGAS 19</p>

Alternatīvu salīdzinājums			
	1. alternatīva	2. alternatīva	3. alternatīva
Atkritumu savākšana	Nešķirotu atkritumu vākšana „bāzes scenārijs”	Nešķirotu atkritumu vākšana + daļiņa atkritumu vākšana	Daļiņa atkritumu vākšana
Atkritumu apstrāde	Mehāniska priekšapstrāde un kompostēšana	Mehāniska priekšapstrāde un anaerobā fermentācija (ar augstu sausnas saturu)	Anaerobā fermentācija (ar zemu sausnas saturu)
EKONOMISKIE:			
Investīciju izmaksas	papildus investīcijas nav nepieciešamas	1 842 980 EUR	3 590 698 EUR
Eksploatacijas izmaksas			
Ietekme uz atkritumu apsaimniekošanas tarifu	Esošais tarifs 8,5-11,81 EUR/m ³	Tarifa prognoze 12 EUR /m ³	Tarifa prognoze ~16 EUR/m ³
TEHNISKIE:			
bioatkritumu apstrādes īpatsvars no kopējās sadzīves atkritumu plūsmas;	-30%	-30%	-95%
Enerģijas patēriņš / ražošana	enerģijas patēriņš	enerģijas ražošana	enerģijas ražošana